

САРАДЊА САОБРАЋАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ СА ОРГАНИМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОСТАЛИМ СУБЈЕКТИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА - НОВИ САД КАО ПРИМЕР ДОБРЕ ПРАКСЕ

Станковић Ненад¹

Резиме: Безбедност саобраћаја је комплексна област у којој кључну улогу има саобраћајна полиција, али да би се у потпуности остварило и жељени циљеви неопходна је сарадња са другим субјектима и организацијама који се баве истом тематиком како на државном, тако и на локалном нивоу. У раду је приказан начин сарадње саобраћајне полиције у Новом Саду са локалном самоуправом на побољшању ефикасности рада саобраћајне полиције и заједничком решавању проблема на локалном нивоу. Такође су наведени неки примери добре сарадње у досадашњем периоду и дати предлози за унапређење и побољшање сарадње.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА, САРАДЊА, КООРДИНАЦИЈА, САОБРАЋАЈНА ПОЛИЦИЈА, ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА

1. УВОД

Територијална надлежност Полицијске управе у Новом Саду се простире на подручју целокупног Јужно-Бачког округа, који је представља један од најразвијенијих округа са интензивним саобраћајем у којем се налази и седиште округа и главни град Војводине - Нови Сад. Укупан број становника на подручју Јужно-Бачког округа према последњем попису је 626.662, од чега 412.645 живи на подручју Општине Нови Сад, док на самом подручју града Новог Сада живи 363.734 становника. У саставу Полицијске управе у Новом Саду налази се 5 организационих јединица у седишту и 11 организационих јединица ван седишта. У седишту се налазе СПИ за пут М-22, СПИ Исток, СПИ Запад, Одсек за саобраћајно-техничке послове и Одсек за вођење прекршајног поступка, док се ван седишта налазе СПИ Бечеј и полицијске станице Беочин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бач, Врбас, Тител, Жабал, Бачки Петровац, Србобран и Темерин.

Преко територије Полицијске управе у Новом Саду простире се ауто-пут Е-75 у укупној дужини од 95,906 км као део паневропског коридора 10, затим више путева I реда укупне дужине 270,973 км, као и више путева II реда укупне дужине 450,169 км, као и 869,088 км локалних путева и улица у насељима.

Одељење саобраћајне полиције је надлежно за послове безбедности саобраћаја који се реализују преко организационих јединица у седишту и ван седишта и по линији рада на саобраћајним безбедносним секторима 1. категорије и саобраћајним безбедносним секторима у подручним полицијским станицама.

Основни подаци о броју саобраћајних незгода и последица у њима указују да у периоду од 2007. до 2012. године уочљив тренд смањења укупног броја саобраћајних незгода, као и броја погинулих особа. У погледу укупног броја саобраћајних незгода са настрадалим особама и укупног броја повређених у тим незгодама јављају се благе осцилације по годинама.

Најизраженија безбедносна проблематика је у насељеним местима, с обзиром да је у наведеном периоду евидентирано укупно 11218 незгода са настрадалим особама, од којих је 9226 незгода, односно 82,24% евидентирано у насељеним местима наспрам 1992 незгоде, односно 17,76% ван насељеног места. У погледу броја особа које су задобиле лаке и тешке телесне повреде у периоду од 2007. до 2012. године евидентирано је укупно 15603 повређене особе, од којих је 12318,

---

¹Ненад Станковић, дипл. инж. саобраћаја, заменик командира, Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Полицијска управа Нови Сад, Саобраћајна полицијска испостава Исток, ganci_mm@yahoo.com

односно 78,95% повређено у саобраћајним незгодама које су евидентирани на територији насељеног места, а 3285 или 21,05% особа је задобило повреде у незгодама ван територије насељеног места. У периоду од 2007. до 2012. године смртно је страдала укупно 371 особа, од тога 189 особа, односно 50,94% је погинуло на територији насељеног места док су 182 особе погинуле на путевима ван насељених места, што указује на већу жестину незгода евидентираних на путевима ван насељених места.

2. САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА - СУБЈЕКТИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

2.1. Сарадња са званичницима града Новог Сада, као и општина Беочин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бач, Врбас, Тител, Жабаљ, Бачки Петровац, Србобран и Темерин.

Сарадња Одељења саобраћајне полиције са званичницима општина Беочин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бач, Врбас, Тител, Жабаљ, Бачки Петровац, Србобран и Темерин се може оценити као добра. Најизраженија сарадња Одељења саобраћајне полиције је са званичницима града Новог Сада, с обзиром да је ту проблематика и највећа и најизраженији су проблеми који се јављају у функционисању, регулисању и стању безбедности саобраћаја и може оценити као врло добра, што поткрепљују многи примери.

У току 2008. године одржано је више састанака између званичника града и Полицијске управе у Новом Саду у вези набавке опреме и возила која недостаје да би се омогућило лакше обављање редовних послова. На основу анализе безбедносне проблематике на подручју града Новог Сада утврђено је да је од приоритетног значаја набавка мотоцикала за потребе Одељења саобраћајне полиције да би се могли на ефикасан начин контролисати возачи бицикала са мотором и мотоцикала. У периоду од 2001. до 2008. године дошло је до значајног пораста броја двоточкаша који саобраћају у Новом Саду и тај тренд раста се наставља. Како набавке службених мотоцикала није било од 2001. године, у Одељењу саобраћајне полиције су 2008. године кориштена свега 2 мотоцикла који су се због старости често кварили, тако да је се дешавало да су оба мотоцикла у квару те није било могуће вршити контролу возача двоточкаша. Као следећи приоритет је означена набавка информатичке опреме, односно одређеног броја рачунара и штампача ради ефикасног обављања свакодневних послова. Са званичницима града је договорена динамика набавке опреме која је реализована у 2009. години, тако да је Одељење саобраћајне полиције од града Новог Сада добило на коришћење 6 скутера марке Пјађо Беверли и 2 мотоцикла марке БМВ, као и 4 рачунара са штампачима. У току 2010. године од стране града Новог Сада набављена су још 4 скутера Пјађо Беверли и 4 дигитална фотоапарата која су дата на коришћење саобраћајној полицији у граду.

Подједнако важан вид сарадње су састанци који се одржавају на месечном нивоу са званичницима града на којима се износе ставови локалне заједнице у вези рада полицијских службеника Полицијске управе, безбедносне проблематике и функционисања саобраћаја у граду, а затим се утврђују могућности решавања проблема. У оквиру градског већа постоји члан градског већа задужен за саобраћај који се бави решавањем функционисања саобраћаја у граду и координацијом између Одељења саобраћајне полиције са једне стране и Градске управе за саобраћај и путеве и инспекцијских служби са друге стране.

Ступањем на снагу новог Закона о безбедности саобраћаја уведена је могућност да се на нивоу локалне самоуправе формирају тела за координацију послова безбедности саобраћаја у чији састав улазе припадници Одељења саобраћајне полиције. Прва седница савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Новог Сада одржана је 05.03.2010. године, на којој су сви чланови савета упознати са улогом и значајем савета и дати су предлози за дефинисање програма рада у 2010. години. У току 2010. године одржано је десет седница савета на којима је донет програм коришћења средстава које се о основу наплаћених казни уплаћују у локални буџет града. Заузет је став да се наведена средства не троше без ефекта, већ да је потребно поред набавке опреме и санације и побољшања сигнализације и путева на

подручју града усмерити средства на израду студија, од којих једна треба да идентификује и класификује опасна места – „црне тачке“ на подручју града и предложи мере за побољшање безбедности, друга која се бави управљањем брзинама у функцији безбедности саобраћаја, као и макроистраживање безбедности деце у саобраћају у Новом Саду.

У оквиру пројекта „Нови Сад – Безбедан град“ извршено је постављање видео надзора на подручју града Новог Сада којим је омогућено лакше откривање учинилаца прекршаја и кривичних дела. У координацији са другим линијама рада у Министарству унутрашњих полсова, као и са локалном самоуправом дефинисани су приоритети и потребе за постављањем видео надзора како би се од стране припадника саобраћајне полиције лакше откривали и евидентирали прекршаји које чине учесници у саобраћају.

2.2. Решавање проблема паркирања на територији града Новог Сада

Проблем паркирања постоји на целој територији на којој се простира надлежност Одељења саобраћајне полиције, али је најизраженији на подручју града Новог Сада. На подручју града Новог Сада основано је Јавно предузеће „Паркинг сервис“ које управља паркиралиштима на подручју града и помоћу специјалних теретних возила (тзв. „паук“) врши физичко уклањање непрописно паркираних возила.

На територији Града Новог Сада проблем паркирања се изражава кроз два аспекта:

1. Недостатак паркинг места.
2. Проблем непрописног и неправилног паркирања

Проблем недостатка паркинг места је изражен на територији целог града и представља последицу дугогодишњег занемаривања ове проблематике од стране локалних власти и лошег урбанистичког планирања, као и интензивне градње у последњих неколико година. Овај проблем је најизраженији у деловима града где су уместо кућа изграђене вишеспратнице, тако да је дошло до вишеструког пораста броја становника на истој површини, а самим тим и броја возила, а није обезбеђен довољан број места за паркирање.

Проблем паркирања у ширем центру града је ублажен пре пар година увођењем плавих и црвених зона наплате паркирања која је израђена на основу заједничке студија Одељења саобраћајне полиције и ЈП „Паркинг сервис“, чиме је ограничено трајање заузетости једног паркинг места и омогућено да се без повећања броја расположивих паркинг места омогући већем броју корисника да користи расположива паркинг места. Поред увођења система наплате и временског ограничења коришћења постојећих паркинг места и даље је постојао недостатак расположивог броја паркинг места, што је решено набавком 2 монтажне гараже од којих је једна постављена у ужем центру града, као и давањем ЈП „Паркинг сервис“ на коришћење 2 парцеле у ужем центру града на којима су направљени привремени паркинзи. Услед нерешених власничких односа до даљњег је обустављено постављање друге монтажне гараже, док су услед протеста грађана који живе у центру обустављени планови за градњу вишеспратних гаража, тако да без системског решавања ових питања није могуће трајно решити проблем паркирања.

Проблем непрописног и неправилног паркирања се решава сарадњом службеника одељења саобраћајне полиције са са радницима ЈП „Паркинг сервис“ уз ангажовање специјалног теретног возила којим се по налогу полиције врши уклањање непрописно паркираних возила. Ступањем на снагу новог Закона о безбедности саобраћаја на путевима омогућено је ефикасније решавање овог проблема, с обзиром да је новим одредбама време за које заустављање постаје паркирање скраћено са 15 на 3 минута, као и нова одредба да се возило сматра паркираним чим га возач напусти. У складу са новим одредбама уведен је систем рада помоћу такозваног „видео паука“ где је престала потреба да се у сваком специјалном возилу налази по један полицајац. Нови

систем рада је омогућио да се у просторијама ЈП „Паркинг сервис“ налази један полицајац коме радници са специјалног возила шаљу фотографије непрописано паркираних возила у реалном времену путем бежичне везе, полицајац прегледа фотографије и ако постоји законски основ издаје налог за уклањање возила који се шаље бежичном везом и штампа на штампачу постављеном у возилу. Овакав систем рада је омогућио ефикасније уклањање непрописно паркираних возила и бољу покривеност подручја града Новог Сада у погледу санкционисања наведених прекршаја.

2.3. Заједничке активности у акцији „Школа“

Акција „Школа“ коју сваке године спроводи Одељење саобраћајне полиције у Новом Саду је једна од најбоље прихваћених акција која се спроводи у локалној заједници. Званичници града, родитељи и наставно особље у школама су препознали значај и важност ове акције и у пуној мери сарађују са службеницима одељења саобраћајне полиције.

Почетна фаза ове акције се реализује у августу када полицијски службеници Одељења саобраћајне полиције остваре увид над стањем саобраћајница и саобраћајне сигнализације и начина техничког регулисања саобраћаја у зонама школа и у случају потребе налажу хитно отклањање уочених недостатака. Битно је нагласити да се и од стране локалних инспекцијских служби на нивоу града прати стање саобраћајне сигнализације у зонама школа и да се саобраћајна сигнализација константо одржава на потребном нивоу и сви евентуални недостаци и оштећења саобраћајне сигнализације се санирају по хитном поступку.

Најизраженије активности у акцији „Школа“ су у месецу септембру, управо због поласка у школу ђака првака који су најрањивија категорија ученика. Током спровођења акције од стране полицијских службеника Одељења саобраћајне полиције се врши регулисање саобраћаја у непосредној близини школа и санкционисање возача који својим понашањем директно угрожавају ђаке. У зависности од процене ситуације за сваки појединачни случај на терену акција се продужава и у наредном периоду, докле год постоји потреба за тим. Овим се не завршава рад припадника Одељења саобраћајне полиције, јер у случајевима када се обрати нека од школа, савет родитеља или месна заједница и изнесе проблем у вези безбедности ученика по потреби се врши регулисање саобраћаја или појачана контрола учесника у саобраћају у близини школа.

Други битан аспект акције „Школа“, који је можда и најважнији су предавања која полицијски службеници држе ђацима у школама, нарочито ђацима првог и осталих нижих разреда основне школе. У току ових предавања ђацима се пружају основне информације о безбедном учествовању у саобраћају, како на путу од куће до школе и назад, тако и када се играју у близини саобраћајница или возе бицикл или ролере. Истовремено им се објашњава улога саобраћајне полиције, шта значе знакови које им саобраћајни полицајци показују, а уједно се непосредним контактом између деце и полицијских службеника ствара атмосфера поверења деце у полицију, с обзиром да већина деце поособајце доживљава као неког кога треба да се плаше.

Пракса у Одељењу саобраћајне полиције у Новом Саду већ неколико година уназад је да припадници саобраћајне полиције држе предавања и деци у предшколским установама и то генерацији која наредне године креће у први разред основне школе. Ова пракса се показала као добра јер се ствара атмосфера поверења деце у саобраћајну полицију, а у складу са њиховим узрастом им се објашњавају основни појмови о саобраћају и опасностима које их вребају. Истовремено им се указује на то како треба да се понашају када се крећу пешке по граду, када се налазе у колима као путници, када са родитељима прелазе улицу, како да се понашају када им лопта оде на пут и слично. Позитивни ефекти овог начина рада су видљиви и у пракси јер је уочено да када пођу у први разред имају одређено предзнање о саобраћају, што исказују и приликом поновног сусрета са саобраћајним полицајцима.

Оно што је уведено као новина у раду у акцији „Школа“ су предавања од стране припадника саобраћајне полиције којима су присуствовали родитељи ученика првих разреда где је родитељима указано на најчешће грешке које чине приликом учешћа у саобраћају са децом и дате су им сугестије за правилно поступање.

Локална градска власт је препознала важност активног учествовања у решавању безбедности деце у саобраћају приликом поласка у школу тако да су на почетку школске 2008./2009. године свим ученицима првих разреда основних школа подељене жуте мараме како би били уочљивији у саобраћају и указали другим учесницима у саобраћају да треба да обрате додатну пажњу на њих. Формирањем Савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Новог Сада опредељена су средства за ову акцију тако да су у наредним годинама ученицима првих разреда подељени компакт дискови са едукативним филмом на тему безбедног учешћа у саобраћају.

Подједнако важан аспект ангажовања локалне власти је и подршка медијској кампањи у вези акције „Школа“ тако да сва локална средства информисања прате активности, како припадника саобраћајне полиције, тако и надлежних градских служби по овом питању.

У периоду од 2007. до 2012. године одржано је укупно 311 предавања у оквиру акције „Школа“ којима је присуствовало укупно 12134 деце и 670 родитеља.

2.4. Сарадња са предузећима која се баве техничким прегледом возила

Поред вршења инспекцијских надзора над радом предузећа овлашћених за технички преглед возила од стране службеника Одсека за саобраћајно-техничке послове остварена је и сарадња са линијама техничких прегледа приликом спровођења акција појачане контроле саобраћаја.

Осим локалних и централних акција појачане контроле саобраћаја најинтензивнија сарадња са предузећима која врше технички преглед возила је приликом спровођења кампање „Исправно возило – безбедно возило“, која се сваке године спроводи на подручју целе Републике Србије. Током ове кампање скоро сва овлашћена предузећа узимају активно учешће, како у првом делу кампање који је пропагандног и превентивног карактера када возачи могу бесплатно проверити исправност свог возила, тако и у репресивном делу кампање када се појачано контролише техничка исправност возила у оперативној контроли на путу и на ванредним техничким прегледима.

2.5. Сарадња са путарима

Сарадња Одељења саобраћајне полиције са путарима на подручју Јужно-Бачког округа је изузетно добра. Најинтензивнија сарадња је са предузећем „Војводинапут-Бачкапут“ које је надлежно за одржавање путева I и II реда и ЈКП „Пут“ које је надлежно за чишћење саобраћајница на подручју града Новог Сада, док је нешто мање интензивна сарадња са локалним комуналним службама на подручју других општина на подручју Полицијске управе. Пред почетак зимске сезоне се одржавају састанци на којима се разматра начин решавања проблема у зимском периоду и превазилажења проблема који су се јављали у претходном периоду.

Током самог поступања у току зимског периода извршиоци на терену остварују директну сарадњу на самим пунктовима и у зависности од процене полицијских службеника и радника путарске службе се одређују деонице на којима је потребно интервенисати. Пунктови путарских служби у случају потребе обавештавају дежурну службу саобраћајне полиције која упућује патроле на места где је потребно затворити или преусмерити саобраћај док се не омогући безбедно одвијање саобраћаја. У случају да је од стране полицијских службеника уочен проблем на терену преко дежурне службе се обавештавају путари да упуте возила тамо где је потребно. Ова сарадња је најизраженија на пункту који се налази на путу ИБ-13 (М-21) Нови Сад – Рума – Шабац а који је

задужен за одржавање најкритичније деонице преко Иришког венца. У случају интензивних падавина и неповољних временских прилика, од стране полицијских службеника Одељења се врши преусмеравање тешких теретних возила, а по потреби и целокупног саобраћаја до успостављања потребних услова за безбедно одвијање саобраћаја.

2.6.Сарадња са саобраћајним и комуналним службама

Најинтензивнија сарадња са саобраћајним службама је са градском саобраћајном инспекцијом у Новом Саду. Ова сарадња се највише огледа у заједничким акцијама појачане контроле таксиста на подручју града. Током спровођења ових акција од стране полицијских службеника се врши контрола испуњености општих услова за учешће ових возила и возача у саобраћају, док се од стране инспектора градске инспекције врши контрола испуњености услова за обављање делатности. На овај начин се ефикасно сузбијају прекршаји које чине таксисти и спречава нелегално обављање наведене делатности.

Подједнако важан вид сарадње је и на контроли уласка возила у пешачку зону Града Новог Сада, у којој је дозвољен улазак возилима која поседују одобрење издато од стране Градске управе за саобраћај и путеве и то у складу са условима наведеним у решењу. С обзиром да је у току 2007. године уведен систем аутоматске контроле уласка возила у пешачку зону, поред одговарајућег решења возила која улазе у пешачку зону морају да имају и електронску картицу која омогућава и физички улазак у зону. Како је примећено да се јављају злоупотребе картица организован је заједнички рад, тако да се од стране полицијских службеника контролишу и санкционишу непоштовања општих прописа и саобраћајне сигнализације, док се од стране инспекције контролише испуњеност услова за улазак и употреба електронских картица, као и непрописно паркирање у пешачкој зони.

Сарадња са комуналном и тржишном инспекцијом је најизраженија на решавању проблема нелегалне продаје у зонама пијаца, као и нелегалне продаје у близини путева, тако да се побољшава ефикасност у решавању ових проблема и избегавају проблеми око надлежности у поступању.

2.7. Сарадња са невладиним организацијама

Најинтезивнија сарадња је са удружењем грађана „EXIT“ које већ 10 година уназад сваког другог викенда у јулу организује истоимени музички фестивал на Петроварадинској тврђави у трајању од 4 дана на коме наступају многобројни извођачи из земље и иностранства. Пред почетак фестивала се организују састанци на којима се разматрају потребне мере које треба предузети ради несметаног одвијања саобраћаја, безбедности учесника манифестације, али и контроле управљања возилима под утицајем алкохола и опојних средстава. Током самог одвијања фестивала успоставља се штаб у коме се налазе припадници Полицијске управе у Новом Саду по свим линијама рада и надлежна особа из организације самог фестивала тако да се на брз и ефикасан начин могу решити текући проблеми.

Друга организација са којом постоји успешна сарадња сваке године је „Интерарт“ која на Петроварадинској тврђави организује „Фестивал оптимизма – бејби егзит“ који је намењен најмлађима где се одржавају разне представе, забавни и едукативни програми за децу. Службеници Одељења саобраћајне полиције поред омогућавања неометаног и безбедно одвијања саобраћаја је и представљање рада саобраћајне полиције најмлађима на једном од штандова у оквиру „Улице професија“. На том штанду се деци приближава улога саобраћајне полиције и дели пропагандни материјал за едукацију деце и на адекватан начин се врши едукација најмлађих.

3. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

У раду је представљена сарадња са органима локалне самоуправе и осталим субјектима безбедности саобраћаја ради што ефективнијег и ефикаснијег испуњавања улоге саобраћајне полиције као партнера грађанима у локалној заједници.

Ступањем на снагу новог закона о основама безбедности саобраћаја дат је правни оквир за унапређење функционисања система безбедности, а велика предност града Новог Сада је постојање стручне базе у Факултету техничких наука – Саобраћајни одсек, односно Департману за саобраћај чији би се стручни потенцијал могао искористити за значајно побољшање безбедности на нивоу локалне заједнице.

У наредном периоду требало би усмерити активности на боље функционисање Савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Новог Сада, односно на ефективнијој и ефикаснијој вертикалној и хоризонталној координацији ради отклањања застоја у раду и довршавању започетих пројеката, као и анализи и евалуацији учињеног у протеклом периоду и предлогу даљих активности.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1.] Годишњи извештаји Одељења саобраћајне полиције Полицијске управе Нови Сад за године 2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012.
- [2.] Инић М., Безбедност друмског саобраћаја, Факултет техничких наука у Новом Саду, Нови Сад (2004.)
- [3.] Интернет презентација ЈП „Паркинг сервис” из Новог Сада, <http://www.parkingns.rs/>